

man fik en midlertidig Finantslov affattet saaledes, som den høitærede Minister selv har foreslaaet, saa mener jeg, at det Samme vil kunne siges, idet jeg gaar ud fra, at det ikke er Meningen, at Ordet „nødvendig“ skal forstås som ensbetydende med „gavnlig og hensigtsmæssig“. Selv om den var affattet saaledes, vilde der være Foranstaltninger, som efter Ministeriets Skjøn maatte siges at være gavnlige og hensigtsmæssige, men som dog ikke vilde kunne udføres, fordi man ikke dristede sig til at erklære dem for nødvendige. Der vil derfor altid blive nogle Ulemper forbundne med midlertidige Finantslove, hvorledes man end affatter dem, og derfor vil det være bedst at undgaa dem. Hvis dette ikke kan ske, bør man gjøre deres Liv saa kort som muligt, derpaa bør alle Bestræbelser være rettede, ikke blot for den nærmeste Fremtid, men for bestandig. En Trøst er der dog ved disse midlertidige Finantsloves Utilstræffelighed, og det er den, at jeg betragter det som en Selvfølge, at man ikke mere er udelukket fra at foretage Foranstaltninger, som maa anses for at være nødvendige, naar en saadan Nødvendighed er kommet til Stede senere, end man er, naar man lever under en ordinær Finantslovs Herredømme, hvor man vil kunne faae — om jeg maa bruge et fremmed Ord — Decharge paa en Tillægsbevillingslov, der slutter sig til den ordinære Finantslov. Det Samme vil man jo ogsaa kunne gjøre i Forventning af Decharge, selv om der ikke var kommet en ordinær Finantslov, men man kun havde en midlertidig Finantslov at hjælpe sig med. Naar man fastholder dette, og naar man dertil føjer, hvad jeg har tilladt mig at bemærke tidligere, at man let kan forudsætte, at naar Sagen gaar i Orden ved en ordinær Finantslov, vil der ikke i Praxis blive Spørgsmaal om at rejse nogen Klage eller Indsigelse, fordi man har afholdt Bevillinger, som staa lige paa Grendsen af løbende og ikke løbende, men dog altid maatte anses for nødvendige Udgifter, for saa vidt Forholdene ere nogenlunde ordinære og for saa vidt — hvad man maa forudsætte ved den midlertidige — den i det Hele taget er blevet loyalt anvendt, saa tror jeg, at det praktisk taget ikke er af saa overordentlig stor Betydning, om Affattelsen bliver paa den ene eller paa den anden Maade, stadig under Forudsætning af, at det kun er et forbigaaende Liv, disse midlertidige Love have. — Til det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 5te Valgkreds (Holtstein) har jeg ogsaa en Bemærkning at gjøre. Jeg tror ikke, jeg har udtalt, at han har antydet nogen Ændring i det Forslag, som han i Dag har stillet, men jeg har kun

udtalt, at jeg med Tilfredsstillelse troede mig berettiget til at opfatte hans første Udtalelse saaledes, at han erkjendte det for rigtigt at komme til en Forstaaelse, og at han altsaa var rede til at bidrage til en Overenskomst. Det kunde ikke falde mig ind paa dette Tidspunkt at forlange Anthyndinger af ham om, hvad han eventuelt vil gjøre, uagtet han senest har udtalt, at han kun vil gaa med til en Forandring, dersom han blev overbevist om, at det var noget endnu Bedre end det Gamle, saa vil jeg dog tillade mig at forstå ham saaledes, at han ogsaa vil være med til en Forandring, naar det Nye maatte erkjendes for i alt Fald ikke at være værre. Den ærede Rigsdagsmand udtalte fremdeles, maaste ogsaa henvendt til mig, at hvis det skulde ske, at man den 1ste April kom ind i saaledes abnorme Tilstande, saa kunde man ikke gjøre Noget ved det fra hans Side; det stod ikke i Folkethingets Mæltals Magt at forhindre, at der skete Brud paa Kontinuiteten eller paa den lovlige Tingenes regelmæssige Tilstand, og Folkethinget vilde altsaa da være uden Ansvar. Der er allerede fra forskjellig Side gjort nogle Bemærkninger hertil, men jeg maa ogsaa for mit Vedkommende tillade mig at give Svar derpaa. Jeg vil da sige dette, at naar der i Verden sker Noget, som kan kaldes revolutionært, eller som nærmer sig dertil, naar der sker noget Abnormt, naar der sker Brud paa den lovlige Tingenes regelmæssige Tilstand, da er det sjældent eller aldrig Noget, som kommer uforanlediget. Ogsaa her, tror jeg, man bør sige, at hvis den Ulykke skulde ske, at vi kom ind i abnorme Tilstande, maatte der være en stærk Opfordring for os alle, som have taget Del i det politiske Liv i de senere Aar, til at spørge os, om vi ikke have bidraget Noget dertil, om end ikke umiddelbart, saa dog middelbart derved, at vi have tilveiebragt Tilstande, som have fristet til at gaa denne Vej, eller fremkaldt Stemninger, som overhovedet have gjort det lettere eller overhovedet gjort det muligt at følge denne Vej. Jeg vil da sige, at hvis man skulde komme ind i disse Tilstande, saa er jeg overbevist om, at saa vil der komme en meget alvorlig og dybtfølt Misstemning til Stede. Jeg er overbevist om, at da vil man ikke blot kaste Ansvar paa dem, som maaste umiddelbart og nærmest kunde fremstilles som dem, paa hvem Ansvar paa hvilede, men man vilde spørge alle dem, som have havt Lod og Del i de senere Aars politiske Begivenheder, om ikke ogsaa de have nogen Skyld i, at overhovedet saadanne Tanker have kunnet fremkomme og overhovedet saadanne Tanker have kunnet komme til Udførelse. Og for nu at holde mig til